

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Filozofia

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia wschodniosłowiańska		Cykl dydaktyczny 2024/25	
Specjalność filologia ukraińska		Kod zajęć 09FWSUKRS.11P.02254.24	
Jednostka organizacyjna Wydział Neofilologii		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Krzysztof Tyczko		
Prowadzący zajęcia	Krzysztof Tyczko		
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie ze specyfiką myślenia filozoficznego, problematyki filozoficznej, podstawową terminologią, najważniejszymi nurtami i systemami filozoficznymi, ze szczególnym uwzględnieniem filozofii języka i filozofii nauki.
C2	Uświadomienie studentom roli filozofii greckiej dla rozwoju kultury śródziemnomorskiej i kształtowanie rozumienia przez nich procesów rozwojowych głównych idei filozoficznych.
C3	Wyjaśnienie znaczenia tzw. okresu synkretycznego (patrystycznego) w historycznym rozgałęzieniu filozofii europejskiej na opcję zachodnioeuropejską (łacińską) i bizantyjsko-prawosławną.
C4	Zapoznanie z głównymi zagadnieniami, terminologią i kierunki etyki, modelami i kategoriami etyki normatywnej.

Wymagania wstępne

Zainteresowania historyczno-kulturologiczne, ogólna wiedza humanistyczna.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna najważniejsze zagadnienia, pojęcia, idee, prądy i systemy filozoficzne w powiązaniu z nazwiskami znaczących filozofów	FWS_K1_W07	Kolokwium pisemne, Wypowiedź ustna
W2	zna i rozumie proces ewolucji myśli filozoficznej śródziemnomorskiego kręgu kulturowego, w tym swoistość grecko-bizantyjsko-prawosławnej linii rozwojowej	FWS_K1_W07, FWS_K1_W08	Kolokwium pisemne, Wypowiedź ustna
W3	rozumie problemową i metodologiczną specyfikę rozumowań/uzasadnień w etyce normatywnej na tle innych dziedzin nauki, a także przemiany semiotyczne podstawowych kategorii etyki filozoficznej	FWS_K1_W07	Kolokwium pisemne, Wypowiedź ustna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	stosuje pojęcia i terminy filozoficzne	FWS_K1_U04	Kolokwium pisemne, Wypowiedź ustna
U2	potrafi zidentyfikować filozoficzne zakorzenienie teorii językoznawczych	FWS_K1_U07	Kolokwium pisemne, Wypowiedź ustna
U3	potrafi rozpoznać, porównać i ocenić kluczowe problemy i stanowiska formułowane w głównych sporach filozoficznych oraz usytuować je w kontekście historycznym	FWS_K1_U04, FWS_K1_U07	Kolokwium pisemne, Wypowiedź ustna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów /-a do efektywnej organizacji pracy własnej oraz stałego rozwoju i doskonalenia swojej wiedzy i umiejętności	FWS_K1_K01, FWS_K1_K03	Kolokwium pisemne, Wypowiedź ustna

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K2	jest gotów /-a do dostrzegania wagi filozoficznych i etycznych problemów w życiu codziennym i pracy zawodowej	FWS_K1_K07	Wypowiedź ustna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Specyfika myślenia filozoficznego wobec nauki i świadomości potocznej. Funkcje filozofii. Początki i źródła filozofii śródziemnomorskiego kręgu kulturowego. Działy filozofii i ich zakresy problemowe. Periodyzacja historii filozofii. 1.Główne problemy metafizyki i epistemologii. 1.1. Zagadnienia prawdy (pojmowanie i kryteria prawdziwości), źródeł i granic poznania. Empiryzm a racjonalizm. 1.2. Kreacjonizm poznawczy: pojmowanie obiektywizmu i subiektywizmu i relatywizmu. Upodmiotowienie świata w historii poglądów na relację: podmiot ↔ przedmiot poznania; tzw. przewrót kopernikański w filozofii (I.Kant). 2. Pojęcia metafizyki, ontologii i substancji. Materializm a idealizm, determinizm a indeterminizm, kauzalizm a teleologia i finalizm. Zagadnienie typów ontologicznych: substancjalizm vs procesualizm/ewentyzm, panteizm i monadologia. Tzw. problem psychofizyczny: cielesność a duchowość. 3. Spór o powszechniki (uniwersalia).	W1, U1, U3, K1, K2	Konwersatorium
2.	Filozofia starożytna: Pojęcie arche. Hylozoizm a pitagoreizm. Podstawowe treści systemów Platona i Arystotelesa. Zagadnienie relacji państwo ↔ obywatel. Metafizyczne koncepcje Heraklita, Platona i Arystotelesa jako podstawowe klucze interpretacyjne w historii myśli filozoficznej i modele poznawczego porządkowania świata. Filozofia hellenistyczna: sceptycyzm, stoicyzm, epikureizm. 1. Filozofia okresu synkretycznego i średniowiecza 2. Charakterystyka i kluczowe nurty filozofii nowożytnej i współczesnej. 2.1. Narodziny paradygmatu pozytywistycznego - charakterystyka pozytywizmu. 3. Narodziny filozofii społecznej. Teorie umowy społecznej. 4. Klasyczna filozofia niemiecka oraz filozofowie niemieccy, którzy wywarli szczególnie wpływ na humanistykę rosyjską: I. Kant (transcendentalizm, etyka), G.W.F. Hegel (aksjologiczna dialektyka dziejów), F.W.J. Schelling (romantyzm, panorganicyzm), L. Feurebach (filozofia religii), K. Marks (mesjanizm społeczny).	W1, W2, U1, U3, K1, K2	Konwersatorium
3.	1. Przełom lingwistyczno-komunikacyjny w historii filozofii. Teoria aktów mowy. (L. Wittgenstein, J. Austin, J. Searle). Kultura i etyka komunikacji (J. Habermas). Wpływ Kartezjusza, Kanta, Hegla i Nietzschego na paradygmaty lingwistyczne. 2. Elementy aksjologii, aksjolingwistyki i pojęcie aksjo-językowego obrazu świata. 3. Hermeneutyka i interpretacjonizm.	W1, W2, U1, U2, U3, K1, K2	Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
4.	1. Historyczno-kulturowe uwarunkowania wyłonienia się specjalistycznej refleksji etycznej w dziejach filozofii. Rola sofistów i Sokratesa. Dzieje myśli etycznej. 2. Struktura teoretyczna, terminologia i główne zagadnienia etyki filozoficznej. 3. Analiza przykładowych kategorii etyki normatywnej: dobro/zło, cnota, tolerancja, szczęście. 4. Deontologie zawodowe.	W1, W3, U1, U3, K1, K2	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda aktywizująca - "burza mózgów", Metoda aktywizująca - konstruowanie "map myśli", Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	- obecność na zajęciach (dopuszczalne 2 nieobecności w semestrze); nieobecność na ponad 50% zajęć skutkuje brakiem zaliczenia przedmiotu i koniecznością jego powtarzania w kolejnym roku akademickim, - przygotowanie do zajęć oraz aktywność w ich trakcie, - znajomość literatury przedmiotu i tekstów wskazanych przez prowadzącego, - pozytywne oceny z kolokwiów (na min. 60%). Kryteria oceniania: - bardzo dobry (bdb; 5,0): przynajmniej 92% - dobry plus (+db; 4,5): przynajmniej 84% i mniej niż 92% - dobry (db; 4,0): przynajmniej 76% i mniej niż 84% - dostateczny plus (+dst; 3,5): przynajmniej 68% i mniej niż 76% - dostateczny (dst; 3,0): przynajmniej 60% i mniej niż 68% - niedostateczny (ndst; 2,0): poniżej 60%

Literatura

Obowiązkowa

1. Ajdukiewicz, K., Zagadnienia i kierunki filozofii, 1989.
2. Ajdukiewicz, K., Główne kierunki filozofii w wyjątkach z dzieł klasycznych przedstawicieli, (antologia z komentarzami; oprac. Jadacki, J.)
3. Tatarkiewicz W., Historia filozofii, t. I-III,
4. Arystoteles, Etyka nikomachejska, ks. I-II,
5. Diogenes Laertios, Żywoty i poglądy słynnych filozofów,

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Czytanie wskazanej literatury	25
Przygotowanie do zaliczenia	5

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FWS_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do stałej aktualizacji wiedzy i umiejętności w kontekście wykonywanego zawodu
FWS_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania otwartości na nowe idee i do zmiany opinii w świetle dostępnych danych lub argumentów
FWS_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przestrzegania zasad etyki zawodowej, identyfikowania i rozstrzygania dylematów związanych z wykonywanym zawodem
FWS_K1_U04	Absolwent/ka potrafi korzystać ze zdobytej wiedzy przedmiotowej w celu formułowania i analizy problemów badawczych oraz uzasadniania swoich decyzji i wyborów
FWS_K1_U07	Absolwent/ka potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg konkretnych zjawisk językowo-komunikacyjnych i literacko-kulturowych, a także ich wzajemne powiązanie i przenikanie się
FWS_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu powiązania językoznawstwa, literaturoznawstwa z innymi dyscyplinami naukowymi w obszarze nauk humanistycznych i społecznych
FWS_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie główne kierunki rozwoju oraz najważniejsze osiągnięcia w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa oraz badań komparatystycznych i historycznych dotyczących wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub niemieckiego